

Geachte Kamerleden,

Mijn naam is René Veldwijk. Ik zit hier als kenner van UWV en ICT-bij-UWV om te spreken over de WW-fraude door Poolse niet-ingezetenen.

In een uitzending van Nieuwsuur heb ik verteld dat UWV actief controles heeft verwijderd uit het systeem waarop de WW-uitkeringen zijn gebaseerd. In ICT vakblad Computable heb ik uitgelegd dat *deze* WW-fraude mede is gebaseerd op adresfraude, door UWV gefaciliteerd middels een eigen adresregistratie los van de Basisregistratie Personen. Niets nieuws; in 2011 speelde dit ook al.

Uw Kamer is een 'Big Data' analyse toegezegd met een update in januari. Ik had tegen beter weten in de hoop dat die er nu zou liggen. Dan had ik u nu kunnen vertellen of UWV bereid en in staat is om openheid te geven over wat men her en der bij UWV wel weet maar niet mag worden gezegd – ook intern niet.

Voor nu wil ik aan u meegeven dat onder de WW-fraude waarover het vandaag gaat een intrinsiek fraudegevoelige systematiek ligt. Zelfs als het UWV schoon schip zou willen maken zal fraudebestrijding moeilijk blijken.

De WW-fraude komt voor uit een slechte implementatie van een goede wet, de wet WALVIS. Met deze wet werd geautomatiseerde berekening van uitkeringen (en toeslagen) mogelijk. Een intensief bureaucratisch proces bij ontslag, ziekte en arbeidsongeschiktheid werd tot een druk op de knop. Alle gegevens nodig voor het berekenen van een uitkering heeft UWV al in handen. Deze zitten in de zogenaamde *polisadministratie* die maandelijks – via de belastingdienst – wordt bijgewerkt met loonaangiften van werkgevers, *maar ook met uitkeringen*. Daarmee is het constateren – niet het bestrijden – van mogelijke fraudes heel eenvoudig geworden. De polisadministratie is de droom van elke controleur. Als ontwerper en bouwer van dit systeem kan ik dat weten.

Kort nadat mijn collega's en ik de eerder mislukte bouw van de polisadministratie overnamen begon een proces van het maximaal uitkleden en begraven van de polisadministratie. UWV wilde slechts uitkeringen berekenen. Al het andere werd geëlimineerd of buiten de organisatie belegd.

Niet limitatief noem ik:

- de eerste dag melding: specifiek bedoeld voor fraudebestrijding;
- alle serieuze controles op inkomende aangiften danwel het signaleren van verdachte situaties;
- het niet verwijderen van als frauduleus vastgestelde aangiften;
- het – intern noch extern – inzage bieden in de geadministreerde gegevens;
- het schrappen van een voorziene, grote, afdeling gegevensmanagement;
- Het overdragen van beheer van de polisadministratie aan Capgemini zonder overdracht van kennis.

U spreekt hierna met de top van UWV. Zij zouden u onder meer kunnen vertellen:

- dat ze nauwelijks inzicht in en greep hebben op de gegevens waarop UWV haar uitkeringen baseert;
- dat niet alleen intern maar ook vanuit het ministerie fraude-opsporing wordt gefrustreerd;
- dat bindende afspraken met de Belastingdienst serieuze controles aan de poort onmogelijk maken;
- dat afschaffing van de eigen adresadministratie voor niet-ingezetenen intern héél moeilijk ligt en de minister daarom beter kan inzetten op extra geld voor extra controles;
- dat sommige fraudes sterk worden vergemakkelijkt door organisatorische onwil en technisch onvermogen om stokoude systemen te moderniseren en om losstaande systemen te koppelen;
- dat de polisadministratie door druk van UWV en Belastingdienst nooit een basisadministratie is geworden en niemand UWV daarom op de vingers kijkt.

Ik zie uit naar uw vragen. Ik zie nog meer uit naar uw vragen als UWV te zijner tijd haar bevindingen aan uw Kamer heeft gerapporteerd.